

# Свято козацької пісні для учнів 5-11 класів (сценарій)

О... Вступ. Запорізький марш

Доба козаччини — період жорстоких воєн і безоглядної романтики, творення держави і формування нації. Суспільство висуває зі свого середовища героїв, борців за свободу та незалежність і йде за ними. Сколихнувся і піднявся весь етнос, щоб скинути ярмо поневолення. У цей складний і буремний час зароджується й набирає сили унікальне культурне явище — пісенно-поетичний доробок козацького середовища. Патріотизм, героїзм, мужність, презирство до смерті, волелюбність, миролюбність перелилися у поетичні рядки. Безіменні автори в думах і піснях у високохудожній формі зафіксували історію козацького руху.

## Незалежність

Незалежність – мрія споконвічна  
Нашого великого народу.  
Йшли до неї важко і трагічно,  
Йшли на плаху чи на хліб і воду.

Козаки її зростили серцем,  
Щоб звести до Неба храм держави,  
Де Любов Господня розіллється  
На Славу, степ, козацькі лави.

Кожен народ має свою еліту, свій еталон духовно-моральних цінностей, який визначає національні пріоритети, характер та і взагалі сенс буття.

Історичні реалії склалися таким чином, що елітою української нації зробилося козацтво.

Пісня \_\_\_\_\_

Найдавнішими за походженням є козацькі пісні, які виникли у 15—16 ст. з появою козацтва. Вони найбільше увібрали в себе історичні реалії своєї доби. Маючи у своїй основі реальні факти і явища, козацькі пісні передусім створюють ліричний образ козака — типового представника Запорізької Січі, відтворюють його внутрішній духовний світ, думки і почуття, зроджені різними обставинами неспокійного козацького життя, передають романтику козацької волі.

Пісня \_\_\_\_\_  
З любов'ю оспівав народ своїх захисників, показавши їхнє життя, повне тривоги і небезпек.

У козацьких піснях яскраво виявляються патріотичні почуття народу. Їх герой усвідомлює, що він оборонець рідної землі, що в нього «родина — уся Україна».

Пісня \_\_\_\_\_

У піснях часто мовиться про козацьку славу. Її поетичним символом виступає червона калина, червона китайка, висока могила як пам'ятник воїнській доблесті. Вся багата символіка козацьких пісень пов'язана з поетичними уявленнями про мужність, силу, міць.

Пісня \_\_\_\_\_

Однією з найпоширеніших тем козацьких пісень є прощання козака з рідними та його від'їзд з дому. Ці пісні завжди пройняті мотивом туги, патріотичні почуття відступають на другий план, основне місце займає смуток прощання з сім'єю, коханою дівчиною чи молододою дружиною.

Пісня \_\_\_\_\_

Сміх – теж зброя козака,  
Не слабкіш від гопака.  
Потішає всіх навкруг,  
Підіймає Січі дух.

Пісня \_\_\_\_\_

Пісні складали не тільки кобзарі. У козацькому середовищі було багато освічених людей, майже кожен козак був письменний, тут зазвичай можна було зустріти випускників Києво-Могилянської академії чи інших навчальних закладів України та Європи.

Пісня \_\_\_\_\_

Козацькі пісні співалися по всій Україні і найбільше в центральних районах Лівобережжя, де розгорталися воєнні дії. Виконання цих пісень формувало гуртовий спів, який впливав на розвиток інтонаційного діапазону пісень, на їх діалогічність, збагачення драматургійної форми.

Ряд історичних пісень (про Морозенка, про Саву Чалого, про Нечая, про

Хмельницького) любили співати кобзарі, лірники, накладаючи свій карб на музичне відтворення цих сюжетів, трактуючи їх у стилі дум. Поширившись по всій Україні, козацькі пісні адаптували риси пісенного стилю тих територіально-мистецьких середовищ, де їх найбільше любили й виконували. Це засвідчують численні варіанти тих же пісень.

Тобі, юначе, вчитись жити.  
Тобі іти у майбуття.  
Ще буде доля часто бити,  
Та вчитиме не раз життя.

Нехай благословляє свято  
Тебе Любов на всі діла,  
Щоб ти добро чинив завзято,  
Щоб батьківська земля цвіла!

Нам є кого брати за взірець, є ким пишатися в нашій буремній історії.

Нема у вогні ні стежини, ні броду,  
З Дніпровського плеса не випити воду,  
Ми пісню свою не забудемо зроду,  
Козацькому роду нема переводу.

Сценарій підготувала Поліщук Н.Л., вчитель музики Ревнівської ЗОШ І-ІІІ ст

